

2 CENTESIMI

Predstavljeno za Monarhiju
časnik 4 K za 3 mjeseca.
Prijedlog broj 2 pars.

Aboonamant per la
Monarchia: Corone 6
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cts.

Aboonamant für die
Monarchie vierterjährig
4 K, einzelne Number
2 Heller.

2 HELLER

Za izradjenje objava o
Malom oglasučku plati
se za svaku riječ 2 para
Najmanja prijedloga 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
ad «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
2 cent. Taxa minima
30 centesimi.

Jedan Wort im «Kleinem
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

OMNIBUS

Iznaj svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 uga prije podne.

Evoj glazba sestavljena je doma-
noche a feste alle 11 uga.

Erechelt kuglof zußer an Sonn- und
Feriertagen um 11 Uhr Vermittag.

Uprava i redništvo — Administratore e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA I dr., PULA — Via Gluffa br. 1.

Potreba reforme kod družbe sv. Ćirila i Metoda.

Prošle godine osvrnusmo se u nekoliko članaka na rad drugih naroda za narodnu obranu, te na koncu istaknusmo potrebu, da i naša družba u tom pogledu sledi njihov primjer.

Ako promotrimo dosadanji družbi rad, morati ćemo priznati, da je bio koristan, no da nije ni odaleka onakav, kakav bi morao da bude obzirom na naše potrebe. Potražimo li tome uzrok nadje ćemo ga u skoro nikakvoj organizaciji i neuredjenoći središnje uprave. Ne vodstva, već dovoljnog broja rada u sila, s kojima bi vodstvo razpolagalo. Zamjerni uspjesi »Matica Školske kod Čeha« i »Sudmarke« kod Njemaca moraju se baš pripisati sijojnoj uredbi njihovih središnjih ureda, od kojih onaj »Matica Školske« razpolaze sa 18 činovnika, a onaj »Sudmarke« sa 8. Da taj trošak nije suvišan, dokazuju osim toga i najnoviji uspjesi slovenske družbe »Sv. Ćirila i Metodius« u Ljubljani, koji se moraju pripisati baš uredjenju centralne uprave.

Reforma Družbe je potrebita u prvom redu radi organizacije. Jer moramo priznati, da ista nije nikakva. Dok »Lega Nacionalna« broji oko 40.000 članova, a »Sudmarke« preko 100 hiljada, nata ih družba nema niti par hiljada. Podružnice u koliko opstaje nisu nikako uređene, a moglo bi ih biti osćebo u Dalmaciji još i mnogo više. Prihodi se družbe moraju povećati. A to sklopšenjem ugovora za povećanju pod družbenim markom. Mi nemamo još papira pod družbenim markom, ne piva od koje bi dio koristio išao družbi. Prodaja biljege nije nikakva. Razglednica inamo, ali su neukusne i samo dvije vrsti.

Družba, dosadašnji način sabiranja putem novina je koristan, no družba bi moralu svim novinama poslati jedan blok cheka poštanske štedionice, te bi novine mogle svaku osam ili petnaest dana dostavljati sakupljeni novac. Tim bi se postiglo, da novac ne leti bez kamata, u drugom pogledu da ga družba dobije na razpolaganje. Novih bi se prihoda moglo stići, kad bi družba dala učenici nekoliko tisuća škrinjica za sabiranje, koje bi se moglo postaviti u javnim lokalima, te izdala računskih listova, kakve je slovenska družba uvelila. Ima i drugih načina za povećati prihode, no za sve to treba ljudi i agitacije, a to se može postići samo uredjenjem centralne i ustanovljenjem putujućih učitelja.

Isti bi morali ustanovljivati nove podružnice, pregledati obstojeće, putovati u krajevinu gdje družba djeluje, držati predavanja, te u obče biti glavni pokretaci družinske djelovanja.

Što se pak tiče rada, to taj mora da je po planu. Ne smijemo više doživjeti, da se škole kao u Lovreću (obč. Humak) i Funtanom (obč. Vrsat) ne otvaraju, prem da je toman naš narod u velikoj pogibelji da se odozrodi, dapaće je tomo djelomice i podlegao, da se otvaraju u Gaboniju (otok Krk) i Ičićim (obč. Veprinac), gdje su čisto hrvatski predjeli, te nema pogibelji iznaredjenja. U obče rad mora da je intenzivniji. Za škole, koje su radi raznoredjivanja potrebite za takve, mora biti

novaca, pa makar se napravio zajam, kao što je slovenska družba napravila.

Nego osim škola družbi bi moralu ustanovljivati i pučke knjižnice i analfabetiske kurseve. U drugom pak pogledu raditi o tome, da država ili pokrajina preuzeme sve one škole, za koju obstoji zakonska podloga. Osim toga bi ona moralu nastojati, da se otvore sve škole, koje su već određene.

Sve ovo bi družba moralu i mogla uraditi po svojim pravilima, no moralu bi i promijentti, te svoje djelovanje proširiti, tako da ista obuhvati cilj rad za narodnu obranu i napredak u Istri.

Istaknusmo ovo nekoliko misli, jer smo uvjereni, da je skranno vrijeme, da se i kod nas počne sistematski i racionalno raditi na narodnoj obrani osobito suda, kada su i Njenci i Talijani podvostručili svoj rad na naš zator.

VIESTI.

Mjestne.

Liepe mi pravilnosti.

Zapovjednik c. i kr. ratne mornarice grof Montecuccoli odgovorio je u zadnjim delegacijama na pritužbe naših zastupnika da se hrvatski jezik u ratnoj mornarici ne poštuje, da to ne stoji, jer se u ratnoj mornarici daje hrvatskom jeziku doljno mjesto i strogo se paži, da se sa hrvatskom momčadi ujihovim jezikom običi i naredbe i propise tumaći. Ali čini se, da tomu nije tako. Eva jednog primjera. Na Željeznom mostu, što spaja otoci Maslinik sa kopnjom nalazi se od kratkog vremena tabla s njemačkim i talijanskim napisom, da je strogo zabranjeno pod prijetom globe zaustavljati se na tom mostu. Tu se očito vidi ignoriranje hrvatskog naroda i njegovog jezika, te gospoda u arsenalu moralu bi imati bar toliko pristojnosti te znati, da je u Istri hrvatski jezik zemaljski, a i toliko takti, te ne blamirati tako svoga zapovednika. Nadamo se, da će se što prije tu nekorakostis ispraviti.

Konstituiranje odbora »Sokola«. U ponedjeljak bila je odborska sjednica »Sokola«, na kojoj se je odbor konstituirao imigravši podstarostom brata Gjurina, tajnikom br. Vrankovića, blagajnikom br. Pavlovića, upraviteljem br. Rablara. Mjesto odbornika br. Stahana, koji nije primio izbor, pozvan je u odbor zamjenik br. P. Randić, te je isti izabran knjižničarom.

Hrvatsko kazalište.

Poslije tako kratkog utika, što nam ga pridržati naši diletanti pod vodstvom njihovih vrstnih učitelja gdje Prugovečki i gosp. Veselinović, prikazavši nam prošle noćeve jednu od najuspješnijih do sada igara »Bunjevac«, spremaju se, kako doznamo, da na i ove nedjelje iznenade

sa poznatom francuzkom komedijom »Jedinstven muš« od Alberta Valabreg-a.

Cilj svjet priznaje Francuzima prvenstvo u njihovim komedijama, budući da su protkane dubokim i državim humorom, koji je karakteristika francuzkog stila. Ova duhovita komedija, prikazivana je na svim svjetskim pozornicama sa najvećim uspjehom, a u samom Parizu u Theatre France, davana je za rao put u zapozecu. Nema sumnje, da će i naše ljubitelje kazališta ova viest u velike obradovati, tim izbori.

Svršetak izbora u Italiji. U nedjelju su se obavili u Italiji uti-
zaključno u istaknuti, da

je skrajna ljevica izala pobjednicom u ovim izborim, budući je dobila 112 mandata. Današnje ministarstvo je zadržalo većinu. Interesantno je, da je i katolička stranka postigla ljevi uspjeh osobito u Lombardiji, dapače u samom Milenu izabao je jedan katolički kandidat.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Loculi.

Un' ingiustizia nel nuovo regolamento elettorale per il comune di Pola.

Ai nostri lettori è noto il nuovo regolamento elettorale per il comune di Pola che entrò in vigore alla fine dell'anno scorso. Non entrando per momento nella critica della legge, a base della quale verranno fatte le nuove elezioni, oggi accenneremo ad un' ingiustizia che ci è resa colta detta legge.

Il terzo ed il quinto corpo elettorale sono divisi in due distretti, uno composto dai comuni censuari croati e l' altro formato dalla città di Pola, alla quale sono aggiunti Gallesano, Pasana e Sissano. Con tal divisione si ha escluso dalla città i comuni censuari croati e si ha formato di essi un distretto separato, invece i comuni censuari italiani non sono stati divisi dalla città, ma sono stati ad essa annessi. Si doveva separare anche i villaggi italiani e formare per loro un distretto separato. In tal modo la città sarebbe rimasta per sé ed i distretti sarebbero stati divisi nazionalmente. Come che sono oggi formati i distretti, a noi è stata fatta una grande ingiustizia come col voler dire, voi se anche appartenenti al comune censuario di Pola (Jadreški), non siete cittadini di Pola, gli italiani invece siano essi a Gallesano o Sissano essi sono paragonati ai cittadini di Pola. Abbiamo fatto cenni a questa ingiustizia, alla quale si dovrà metter riparo.

Varie.

I rapporti colla Serbia tesi.

L'ultima nota del Governo della Serbia non ha soddisfatto i circoli ufficiali. La Serbia si tiene nella risposta strettamente alla nota inviatole mediante l'ambasciatore austro-ungarico a Belgrado e nemmeno accenna la questione dell'annessione degli armamenti. Essa attende la soluzione dalla conferenza europea. La risposta viene considerata insufficiente e si prevede un conflitto armato colla Serbia. La nostra Monarchia data la situazione internazionale desidera addivenire ad un'accordo diretto colla Serbia, ma chiede da essa che riconosca di non avere pretese territoriali e che cessa cogli armamenti. Al primo postulato il Governo serbo non può aderire causa l'opinione pubblica e la situazione nella quale la Serbia viene posta dopo l'annessione. Cosa riguarda gli armamenti il Governo dichiara essere suo dovere interessarsi onde l'esercito sia pronto per ogni eventualità, gli armamenti non sono diretti contro la nostra Monarchia, ma da molto tempo progettati per completare l'organizzazione militare finora molto deficiente. Dati si divergenti punti di vista è difficile prevedere la fine della

vertenza.

Il corpo automobilistico volontario per l'esercito.

Ora è completamente organizzato il corso volontario degli automobilisti e motociclisti. Ognuno che ne entra deve annunciarsi prima del primo di aprile e deve rimanere un'anno nel corso per prova durante il quale deve fare le manovre. L'uniforme gli procura se desidera l'amministrazione militare.

Vlastnik i iniziativa: Tiskara LAGINJA i DR
Odgovorni redaktor: Josko Matulja.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

U SUBOTU sam otvorio prodaju vina u via Siana br. 1. Prodajem bieli muškat po 64 h. litru u lokalu, a po 56 h. na kuću; crne po 44 h. u lokalu i 36 h. na kuću. Blaž Šverko.

SABATO ho aperto uno spaccio vini in via Siana N. 1. Tengo in vendita moscato bianco a 64 cent. il litro nel locale e 56 cent. per famiglia; nero a 44 cent. nel locale e 36 cent. per famiglia.

Biaggio Šverko.

PRODAJU se škrinje (kašuni) u tiskari Laginja i dr., ul. Giulia br. 1.

VENDESI cassoni nella tipografia Laginja e comp., via Giulia 1.

TRAZIM sobu i kuhinju za obitelj bez djece. Ponude na upravu «Omnibus».

CERCO stanze con cucina per famiglia senza prole. Offerte all'amministrazione dell'«Omnibus».

Trgovina i raznim gospodarskim drštima na znanje: U našoj „Narodnoj Papirnici“ za nabavu raznih školskih teku i risanaka kao i pločic i ino školske potreboće, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Preprodavačima znatan popust. 52a

Puklim školama i konsumnim drštima preporuča se osobito naša „Narodna Papirnica“ za nabavu raznih školskih teku i risanaka kao i pločic i ino školske potreboće, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Preprodavačima znatan popust. 52a

NARODNI DOM.

Glasovito Slovensko putujuće društvo davati će svoje predstave u četvrtak i slijedećih dana.

Preporuča se čuveni glasoviti čarobnjak ABDUL HASSAN koji je prvi Turčin iz Arapske Azijatske čarobne Trupe.

Početak u 8 sati večer.

Uzorak slobodan.

JEPTINO I BRZO.

CEDULJICE

sv. ispojed i pričest

izradija:

NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA

Via Giulia, 1.

JEPTINO I BRZO.

Upozorju se Hrvati na Rieci, da se „OMNIBUS“ prodaje samo kod g. Vjence-slava Lenta, trgovca, u ulici o o o del Fosso. o o o

Ljubim. Capisci cosa?...
succogliere il
Pala - Repubblica Amore.

All' anno dell' acquisto di questa Ristampa imposta riceverete automaticamente, che è re-
galo, una copia del libro
di veglia "L'Amore
sempre ammazza alle
Pensieri". Post. Milano.
Pubblicità Post. Milano.

Kupujte prelivove
u kancelariji
Družbe sv. Cir. i Met.

Trgovina pokutva i mramornih ploča A. ŽUNIĆ i Comp.

PULA

ulica S. Martino — ulica Giosuē Carducci

! OBJAVA!

Castimo se javiti slavnom općinstvu da smo uz naše, već više godina obstojeće skladište

pokutva

koje je uvek snabdjeveno sa raznovrstnom robom, otvorili i svoju vlastitu radionicu

mramora

tako da možemo sadu p. n. g. mušterije poslužiti uvek i u svaku dobu svakovrstnim belgijskim i talijanskim mramorskim pločama.

SVAKA se naručeva obavlja bezodvlačno polak zahtjeva i mjere.

Sve radnje zasjecajuće u tapetarsku i stolarsku radnju obavljaju se solidno i uz najumjerene cene.

Odličnim štovanjem

A. Žunić i Comp.

AUSTRO-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovitveni red

vrijedi od 1. veljače 1909. do oprotna.

Pruga: Rijeka-Punat.

SVAKI dan i osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	SVAKI dan i osim nedjelje
prije podne				po podne
5.45	odl.	V PUNAT	odl.	4.35
6.—	odl.	Krk	odl.	4.25
6.10	odl.	—	odl.	4.10
6.55	odl.	Glavotok	odl.	3.25
7.—	odl.	—	odl.	3.20
7.30	odl.	Maločka	odl.	2.50
7.40	odl.	—	odl.	2.40
8.25	odl.	Omblaž	odl.	1.25
8.30	odl.	—	odl.	1.45
9.30	odl.	↓ RIJEKA	odl.	12.45

Pruga: Baška-Punat.

UTORAK ČETVRT. Sobota	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Pomo Sejedi Petak
prije podne				po podne
4.30	odl.	V Baška	odl.	6.—
5.30	odl.	Punat	odl.	4.50

Uvjeto pristajanje u Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

PONED. Srijeda Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	UTORAK ČETVRT. Sobota
prije podne				po podne
7.—	odl.	VRIJEKA	odl.	4.—
7.30	odl.	Opatija	odl.	3.30
7.40	odl.	—	odl.	3.20
9.—	odl.	Bell	odl.	2.—
9.10	odl.	—	odl.	1.50
10.—	odl.	Merg	odl.	1.—
10.10	odl.	—	odl.	12.50
10.40	odl.	Krk	odl.	12.00
10.50	odl.	—	odl.	12.10
podne				prije podne
12.45	odl.	Rab	odl.	10.10
1.15	odl.	—	odl.	9.50
3.—	odl.	Veli Lošinj	odl.	8.05
3.10	odl.	—	odl.	7.50
4.—	odl.	↓ NEREZINE	odl.	7.—

Uvjeto pristajanje u Sv. Martina Lošinjskom.

Avantajno je pridržati pravo — prema okolnostima — promjene ploviljenog reda.

Agencija na Rijeci kod I. Pakulića, Via Andrićev 25
PUNAT, dan 15. siječnja 1909.

RAVNETALJSTVO.

SVOJ K SVOMU!

Veliko skladište gotovih odiela i rubenine

Zadnja moda! za gospodu i dječake Najnoviji kroj!

u PULI ulica Giosuē Carducci br. 55.

Podpuna gotova odiela za svaku dobu godine, kabаницa, paletots, rublja, ovratnika, ogrlica itd.

Primaju se naručbe za odiela po mjeri.

Roba iz najboljih tvornica sukna.

Ciene vrlo umjerene.

Preporuča se Slavenima slavenska tvrdka TRANFIĆ.

SVOJ K SVOMU!

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadružare, koji uplaćuju zadružni diova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan te plaća od istoga 4%.

Vraća na štednju iznos do roba K bez predhodnog odzeta, a tanac od roba K ako se nije kod naložila suglasno istančio redi ili manji rok za odzeti, uz odzak od 8 dana.

Zajimove (posude) daje samo zadružarom, t o m a hipoteka i zadružnik uz garanciju.

Uredovi sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdanu zatvoren.

Družstvena pisarna i blagajna nalazi se u vrtu Carrera vlasnicu kuda (Narodni Dom) prvi pod domom, gdje dajući počite informacije.

Ravnateljstvo.

ULICA
GIULIA
Br. 1.

SVOJ K SVOMU!

ULICA
GIULIA
Br. 1.

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA I DR.

Ulica Giulia 1. - Pula - Ulica Giulia 1.

Preporuča se:

TISKARSKA, KNJIGOVEŽKA I GALANTERIJSKE RADNJE.

SOLIDNA IZRADBA PEĆATA iz GUME.

Imade u zalihi

TISKARICE I KNJIGE za P. N. OBĆINE

CRKVE, ŠKOLE, ODVJETNIKE,

POSUJILNICE I KONSUMNA

DRUŠTVA, TROVAČKE KNJIGE,

PISanke za ŠKOLE kao i sve PISAR-

SKA i RISARSKA POTREBOSTINE. --

Prodaja papira na malo i veliko.

Jeder Art Buchbindarbeiten werden in der Buchbinderei

LAGINJA & Cie., Via Giulia 1

übernommen und billig geliefert.

SIRITE I KUPUJTE „OMNIBUS“. DIFFONDITE L. „OMNIBUS“